

CUVÂNTUL DOMNULUI

- comentariu la lecturile duminicale -

Duminica I a Postului Mare (A)

Gen 2,7-9;3,1-7; Ps 50; Rm 5,12-19; Mt 4,1-11

Ne aflăm în prima duminică a Postului Mare, a acestui timp liturgic în care încercăm să înțelegem de ce a trebuit Isus Cristos să pătimească și să moară și, mai ales, ce consecințe au pentru noi Moartea și Învierea sa glorioasă.

Liturgia Cuvântului a acestei duminici ne poartă, mai întâi, în timpul începuturilor, acolo unde s-au croit destinele umanității. Atunci, în climatul de armonie ce domnea după creație, s-a produs o perturbare majoră, ale cărei efecte le resimte fiecare om. Sfântul Paul a fost cel care a evocat cel mai bine efectele acestei perturbări: *imi este ușor să vreau binele, dar nu să-l și fac, deoarece nu binele, pe care îl vreau îl fac, ci răul, pe care nu-l vreau, pe acela îl făptuiesc... Descopăr prin urmare această lege, că atunci când vreau să fac binele, mai la îndemână îmi vine păcatul... Cine mă va libera de acest trup dătător de moarte? (Rm 7,19.21).* Autorul cărții *Genezei* a înfățișat cauzele acestei destrămări interioare cu trăsăturile căderii primilor oameni în ispita de a fi ca Dumnezeu. Or, această dorință, potrivit Gn 3,1-6, nu era înăscută în om, ci lui i-a fost indusă de către un ispititor. Cert este că, imediat ce au gustat *fructul oprit*, primii oameni au făcut o descoperire cumplită: *erau goi*. Altfel spus, au descoperit că fără Dumnezeu, ei nu mai valorează nimic.

Psalmul responsorial se face ecoul strigătului după ajutor pe care îl exprimă fiecare om după ce a mâncat din *fructul oprit*: *Ai milă de mine, Dumnezeule, după marea ta bunătate, și după mulțimea îndurărilor tale șterge fărâdelelea mea... Căci recunosc fărâdelelea mea și păcatul meu stă pururi înaintea mea... Dă-mi iarăși bucuria mântuirii tale și întărește-mă cu duh binevoitor.*

Unui astfel de strigăt Dumnezeu îi răspunde, potrivit lecturii a doua, corectând păcatul lui Adam: *precum prin greșeala unuia, a venit osânda pentru toți oamenii, așa și prin dreptatea unuia, a venit pentru toți oamenii îndreptarea care dă viață. Căci precum prin neascultarea unuia om, au devenit păcătoși cei mulți, tot așa, prin ascultarea unuia, vor deveni dreapți cei mulți.* Or, Omul care a reparat greșeala lui Adam nu este altul decât Isus Cristos.

Să remarcăm faptul că modalitatea prin care Isus a reparat greșeala lui Adam constă, potrivit fragmentului evanghelic de astăzi, într-o atitudine constantă de respingere a tentațiilor venite din partea ispititorului și de orânduire a vieții în conformitate cu voința lui Dumnezeu, voință exprimată în Sfânta Scriptură. Noi știm că o astfel de atitudine îi va cere lui Isus să accepte crucea și chiar să moară pe ea. Dar reușita lui nu venea doar din tenacitatea sa, ci și ea a fost susținută de post și de rugăciune. Într-adevăr, postul (care ne învață să spunem *Nu!* tentației), rugăciunea (care ne pune în legătură permanentă cu Dumnezeu) și trăirea în conformitate cu Cuvântul lui Dumnezeu I-au dat

lui Isus acel echilibru al omului voit de Dumnezeu. Drept dovadă ne stă sugestia atmosferei paradisiace care încheie episodul *Ispitirii lui Isus în pustiu*.

Duminica a II-a a Postului Mare (A)

Gen 12,1-4a; Ps 32; 2Tim 1,8b-10; Mt 17,1-9

În cea de-a doua duminică a Postului Mare, liturgia cuvântului ne invită să străbatem, alături de protagoniștii lecturilor, un drum la capătul căruia ne așteaptă o descoperire.

Prima lectură îl are ca protagonist pe Abraham, căruia Dumnezeu îi cere, într-o zi, să-și părăsească și țara, și familia și să meargă în țara pe care El i-o va arăta. La capătul drumului, pe Abraham urma să-l aștepte o răsplată nesperat de mare: *va deveni părintele unui popor mare, va fi copleșit de binecuvântări de către Dumnezeu și va deveni el însuși izvor de binecuvântare pentru toate popoarele.* O astfel de promisiune e cât se poate de tentantă pentru un om lipsit de urmași. Însă, niciun om nu ar pleca în necunoscut fără un minim de asigurare: *unde se află acea țară și mai ales ce eforturi ar presupune o astfel de călătorie* (dat fiind că Abraham avea, în acel moment, 75 de ani). Or, autorul cărții *Genezei*, ne spune simplu că: *Abraham a plecat precum i-a spus Domnul.* Prin urmare, drumul în care se angajează Abraham presupune în egală măsură un act de credință față de Cel care l-a chemat și un angajament care, însoțit de binecuvântarea lui Dumnezeu, va transforma imposibilul în posibil, nerodnicia în rodnicie, blestemul în binecuvântare.

La rândul ei, lectura a doua ne prezintă o „invitație la drum” pe care Sfântul Paul i-o adresează ucenicului său Timotei: *ia parte cu mine la suferință pentru vestirea evangheliei, bizuindu-te pe puterea lui Dumnezeu. El ne-a mântuit și ne-a dat o sfântă chemare, întemeiată... pe hotărârea harului său. Acest har ne-a fost dat în Cristos Isus... [atunci când] a distrus moartea și a făcut să strălucească viața și nemurirea prin vestirea evangheliei.* Cu alte cuvinte, angajamentul de a vesti (fie și numai prin fapte) Evanghelia obține o victorie importantă împotriva morții și o manifestare strălucită a vieții și a nemuririi.

Și fragmentul evanghelic al acestei duminici descrie un drum pe care îl străbat, alături de Isus, trei dintre apostolii Săi cei mai apropiați: Petru, Iacob și Ioan. Drumul lor către vârful unui munte înalt este anevoios. Dar, odată ajunși, ei au parte de o revelație surprinzătoare. Lumina strălucitoare care învăluie chipul și hainele *Învățătorului*, prezența lui Moise și a lui Ilie și, mai ales, Glasul ce răsună din norul luminos devăluie faptul că Isus este *Fiul preaiubit al Tatălui*; că *Tatăl își află în El toată bucuria*; că *pe El toți ucenicii trebuie să-l asculte*. Așadar, toate aceste aspecte ale identității lui Isus Cristos sunt revelații pe care cineva le obține la capătul unui drum (adesea foarte anevoios). ▶▶

► Timpul Postului Mare ne invită pe toți la un drum, la un itinerariu de descoperire a identității lui Isus: *Cine este El? În ce constă viața cea nouă pe care El ne-o propune?* Apostolii care l-au însoțit pe munte au înțeles toate aceste lucruri și au putut vorbi despre ele numai *după ce Fiul Omului a înviat din morți*. Spre acest capăt ne îndreptăm și noi, ajutându-ne de meditarea textelor biblice propuse în acest timp liturgic, de participarea la celebrările liturgice, de rugăciune, de Sfânta Spovadă și Sfânta Împărtășanie.

Duminica a III-a a Postului Mare (A)

Ex 17,3-7; Ps 94; Rm 5,1-2.5-8; In 4,5-42

Odată cu duminica a treia a Postului Mare, facem un pas înainte în descoperirea identității și a prezenței mântuitoare a lui Isus Cristos în viețile noastre. Într-adevăr, liturgia cuvântului din această duminică ne oferă câteva situații concrete de viață, în care ne descoperim limitele umane, neputințele și neajunsurile. Astfel de situații ne pot face adesea să ne întrebăm: *Este oare Domnul cu adevărat în mijlocul nostru, sau nu?* (Ex 17,7)

Prima lectură ne descrie situația poporului ales la puțin timp după trecerea Mării Roșii. Peregrinarea istovitoare prin pustiu și lipsa apei i-au făcut pe membrii poporului ales să uite de faptele minunate săvârșite de Dumnezeu. În loc să-și arate încrederea și să ceară ajutorul Celui care le-a dat atâtea dovezi de sprijin, ei s-au răzvrătit atât de tare încât erau pe punctul să-șiucidă conducătorul cu pietre. Moise, însă, a convertit murmurele și strigătele lor în rugăciune, iar Domnul a ostit setea lor. Mai precis, El i-a cerut lui Moise să lovească cu toiagul său stânca muntelui Horeb. Imediat din stâncă a țâșnit apă din belșug, astfel încât toți au băut pe săturate. Acest incident a revelat faptul că Dumnezeu este nu numai Eliberatorul, ci și Sursa vieții și a binelui poporului.

În episodul întâlnirii lui Isus cu femeia samariteană lângă fântâna lui Iacob, povestit de fragmentul evanghelic, Mântuitorul este prezentat ca însetat, nevoit să ceară apă de la o femeie pe care o vede pentru prima dată. Dar, dialogul care se înfiripă între ei produce o răsturnare de situație, scoțând la iveală în femeie o „sete” pe care doar El o poate oști. Într-adevăr, viața tumultuoasă a femeii (care avusese deja cinci bărbați) arată că nimic din ceea ce căuta nu o satisface. În schimb, în omul întâlnit lângă fântână, a descoperit mai întâi un profet (v. 19), mai apoi pe Mesia (v. 29), care îi dă pe față trecutul fără a o umili, iar, împreună cu concitadinii săi, pe Mântuitorul lumii (v. 42). Isus se descoperă a fi, așadar, „noul izvor de viață veșnică”.

Despre „sete ostoită” vorbește și lectura a doua, atunci când Sfântul Paul le explică creștinilor din Corint, e drept, cu alte cuvinte, ceea ce a înfăptuit Isus Cristos pentru ei: *Noi suntem în pace cu Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Cristos, care, prin credință, ne-a deschis cale liberă spre acest har, în care ne aflăm, iar lauda noastră este speranța că vom avea parte de mărirea fiilor lui Dumnezeu... Dovada că Dumnezeu ne iubește stă în faptul că Cristos a murit pentru noi pe când noi eram încă păcătoși.*

Duminica a treia a Postului Mare ne invită, așadar,

să căutăm în adâncul nostru care sunt nevoile noastre, așteptările noastre, cele mai profunde și mai vitale. Isus ne îndreaptă atenția către El, singurul „izvor de apă vie” care „ostioește setea de viață (veșnică)”.

Duminica a IV-a a Postului Mare (A)

1Sam 16,1b.6-7.10-13a; Ps 22; Ef 5,8-14; In 9,1-41

Duminica a patra ne ajută să întărim în noi convingerea că în Isus Cristos se află sursa vindecării și a împlinirii destinului nostru uman. Pentru a evidenția cât mai bine această convingere, textele liturgiei cuvântului din această duminică încearcă să educe ochiul nostru pentru a-l învăța să vadă.

În prima lectură, de exemplu, Dumnezeu îi cere profetului Samuel să-l identifice și să-l ungă rege pe unul dintre fiii lui Iese betleemitul. Surprinzător e faptul că profetul identifică greșit persoana voită de Domnul. Din reproșul pe care Dumnezeu i-l adresează înțelegem care este cauza erorii lui Samuel: „ochiul” său s-a oprit la aparențele exterioare, mai precis la *înfățișare*, când, de fapt, el trebuia să se uite, așa cum Domnul face, *la inima omului*. Astfel educat, profetul va reuși, în cele din urmă, să vadă în *tânărul trimis la câmp ca să păzească oile*, pe viitorul rege al lui Israel, nimeni altul decât David.

În fragmentul evanghelic, nevoia educării „ochiului” pentru „a vedea” esențialul vieții, pentru a descoperi *Lumina lumii*, este și mai bine scoasă în evidență. Într-adevăr, fiind videcat de Isus, un cerșetor, orb din naștere, „a întrezărit” în Cel care l-a făcut să vadă *un profet* (In 9,17), *venit din partea lui Dumnezeu* (In 9,33), l-a descoperit pe *Fiul lui Dumnezeu* (In 9,35-38). În schimb, cei apropiați orbului și, mai ales, fariseii, în fața unei astfel de minuni, nu reușesc să înțeleagă cum de a fost posibilă această vindecare și, mai ales, cine este Cel care a săvârșit-o. Întrucât Isus a săvârșit acea vindecare în zi de sâmbătă, fariseii l-au catalogat drept *păcătos* (In 9,16) *care nu vine de la Dumnezeu* (In 9,16), iar fapta Lui nu poate să-l confirme drept Mesia (In 9,22). În felul acesta, cei care ar fi trebuit „să vadă” în vindecarea lui Isus lucrarea salvatoare a lui Dumnezeu, se dovedesc „a fi orbi”.

De o astfel de „orbire” încearcă Sfântul Paul, în lectura a doua, să-i prevină pe credincioșii din Efes. Evident, cu alți termeni, apostolul îi îndeamnă: *Fraților, odinioară erați întuneric, dar acum sunteți lumină în Domnul. Trăiți deci ca niște copii ai luminii. Căci rodul luminii constă în tot ce este bunătațe, dreptate și adevăr. Cercetați ce este plăcut lui Dumnezeu și nu luați câtuși de puțin parte la lucrările neroditoare ale întunericului; dimpotrivă, osândiți-le!*

Noi ne însușim aceste îndemnuri ale apostolului convingși fiind că Isus Cristos este cu adevărat *Lumina lumii* (In 9,5), Cel care ne ajută „să vedem esențialul vieții”. Ne putem face proprie și convingerea dătătoare de încredere a autorului psalmului responsorial: *Domnul mă călăuzește pe cărări drepte pentru cinstea numelui său. Chiar dacă ar fi să umblu prin valea întunecată a morții, nu mă tem de niciun rău, căci tu ești cu mine, toiagul și nuiaua ta mă apără.* ■

Pr. Tarciziu ȘERBAN